

Warszawa, 26 stycznia 2022 r.

RAPORT: RYNEK PRACY I PRAWO PRACY

ZBIGNIEW W. ŻUREK

minister pracy Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Sekretarz Prezydium Rady Dialogu Społecznego, przewodniczący Zespołu ds. rozwoju dialogu społecznego, członek Zespołu prawa pracy; zastępca przewodniczącego Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, przewodniczący Zespołu ds. Prawno-Organizacyjnych. Od 1990 r. zajmuje się działalnością ekspercką i konsultingową. Mediator, wpisany na listę mediatorów przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej. Wiceprezes, członek i założyciel BCC, sekretarz generalny Związku Pracodawców BCC. Ekspert BCC ds. prawa pracy.

☎ 690 485 442 ✉ zbigniew.zurek@bcc.org.pl

WSKAZANIA DLA RZĄDU

Od ponad dwóch lat żyjemy w globalnym świecie pandemii, która rujnuje gospodarki wielu państw. Ucierpiało wiele branż. Nie tylko turystyka czy hotelarstwo – także wiele innych - ze względu na zmniejszony pandemią popyt oraz poprzerywane łańcuchy dostaw. W powietrzu wisi światowy kryzys finansowy. Wzrasta ryzyko wojen. Zamieszki i rozruchy już trwają, także tuż obok nas. Wzrasta nieprzewidywalność świata.

Dziś może jeszcze bardziej niż w latach ubiegłych ważne jest, by budować możliwie silną gospodarkę i zdrowe relacje pomiędzy pracownikami i pracodawcami.

Jak tego dokonać? Między innymi poprzez podjęcie odważnych i kompleksowych reform stosunków pracy a właściwie mówiąc szerzej – stosunków zatrudnienia. Czas na podjęcie prac nad stworzeniem nowego, nowoczesnego na miarę czasów – Kodeksu pracy (Kodeksu zatrudnienia).

Nowy Kodeks winien ujmować kompleksowo wszystkie formy realizacji odpłatnie indywidualnej aktywności zawodowej. Założenia do tak widzianych regulacji relacji pomiędzy szerokokorozumianymi zleceniobiorcami a zleceniodawcami winny zostać wypracowane trójstronnie i ekspercko – pomiędzy rządem, pracodawcami oraz związkami zawodowymi. Najwłaściwszym forum do takich działań wydaje się być Rada Dialogu Społecznego. Wyniki działań Rady, zapisane w formie uzgodnień oraz protokołów rozbieżności zostałyby przekazane Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy, powołanej przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Komisja dopracowałaby projekt (głównie pod względem legislacyjnym), który następnie zostałby skierowany na ścieżkę legislacyjną w parlamencie.

Projekt nowego Kodeksu zatrudnienia winien być otwarty na oczekiwania wszystkich grup, których dotyczy. Winien zawierać różne formy świadczenia aktywności zawodowej. Powinien pozostawiać obywatelom możliwie szeroką możliwość decyzji, w jakiej formie chcą oni realizować swoją aktywność zawodową. W dwustronne uzgodnienia warunków zatrudnienia Państwo nie powinno się mieszać zbyt głęboko. Działalność Państwa winna skupić się na takich dziedzinach jak kontrola legalności zatrudnienia, BHP, ergonomia. Powinno także stronom umowy o zatrudnienie dostarczać wiarygodnych a nie propagandowych obiektywnych informacji.

Państwo powinno między innymi:

- uświadamiać obywatelom, że forma zatrudnienia i wynikająca z niej wysokość składek ZUS wiąże się z wysokością przyszłej emerytury,
- chronić obywateli przed niskimi emeryturami w przyszłości poprzez racjonalne a nie tylko fiskalne podatki i składki, w tym składki ZUS, możliwie niski klin podatkowy.

Konkluzja:

Oczekuje się, że MRiPS możliwie pilnie podejmie działania postulowane wyżej, mające na celu stworzenie nowego Kodeksu pracy (Kodeksu zatrudnienia). Przedstawiona wyżej koncepcja BCC mogłaby być otwarciem dyskusji na ten temat.

To, co przedstawiono powyżej mówi o projekcie całościowej, kompleksowej reformy stosunków pracy (zatrudnienia). Poniżej koncepcja jednej z wycinkowych zmian stosunków pracy, dotyczącej „pracy zdalnej”. Koncepcja pracy zdalnej wynika z potrzeb, związanych z funkcjonowaniem gospodarki w czasie pandemii. Praca zdalna (tam gdzie tylko jest ona możliwa do zastosowania) - wykonywana poza dotychczasowym standardowym miejscem pracy ułatwia, umożliwia niwelowanie negatywnych skutków pandemii. Warto zaznaczyć, że praca zdalna stanowić może także skuteczne narzędzie zatrudnienia również po ustaniu pandemii – stąd inicjatywa wprowadzenia jej na stałe do dziś obowiązującego Kodeksu pracy w miejsce telepracy.

Projekt zasad pracy zdalnej powstawał w Radzie Dialogu Społecznego podczas trójstronnych konsultacji pomiędzy rządem, związkami zawodowymi oraz organizacjami pracodawców. Jest on kompromisem, z wszystkimi kompromisami wadami i zaletami. Pozostaje mieć nadzieję, że jego zasady zostaną powszechnie zaakceptowane przez wszystkich uczestników obrotu gospodarczego. Że przyczyni się do optymalizacji stosunków pracy w Polsce.

Stosowanie pracy zdalnej wspomogło a często wręcz umożliwiło świadczenie pracy w pandemii. Również pozwoliło na zmniejszenie kosztów pracy. Kompromis w sprawie pracy zdalnej jest korzystny dla wszystkich stron. Ponadto sprawia, że spadają koszty pracy. Konstrukcja przepisów wydaje się być bezpieczna dla wszystkich stron. Dlatego też, gdzie to tylko możliwe, stosujemy zasady pracy zdalnej, pamiętając o możliwości powrotu do „klasycznej” formy zatrudnienia – w każdej chwili i na żądanie każdej ze stron.

Konkluzja:

Oczekuje się, że MRiPS możliwie pilnie podejmie działania, w wyniku których uchwalona zostanie ustawa, dotycząca pracy zdalnej, możliwej do wykonywania nie tylko w czasie pandemii.

Na koniec kilka uwag, pochodzących ze środowiska osób niepełnosprawnych dotyczących niektórych zapisów „Polskiego Ładu”. Przykro to powiedzieć, ale reformy zawarte w „Polskim Ładzie”, abstrahując od kwestii merytorycznych, na wstępie obarczone są „grzechem pierworodnym” dezorganizacji i pośpiechu jego wprowadzania. „Polski Ład” wniesie chaos w wielu przedsiębiorstwach. Dla Zakładów Pracy Chronionej i Zakładów Aktywności Zawodowej problemem jest niedopracowany zakres kwoty wolnej od podatku. W wyniku tej zmiany Zakłady Pracy Chronionej i Zakłady Aktywności Zawodowej stracą nieprzekazywane fiskusowi zaliczki na podatek PIT od wynagrodzeń pracowników, które zasilały ich zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Wiele przedsiębiorstw, zatrudniających zarówno pracowników w pełni sprawnych jak i osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorów, będzie musiało zmierzyć się z niedostatkiem lub brakiem środków finansowych, pochodzących z Unii Europejskiej. Brak dofinansowań nie pozwoli na szerszy rozwój przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, na wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Jeśli nie będzie dofinansowania z UE to PFRON nie będzie miał skąd czerpać dodatkowych środków na wsparcie pomocy niesionej osobom niepełnosprawnościami (zarówno zatrudnionym, jak i bezrobotnym). Pomoc będzie ograniczona lub zostaną podniesione kwoty składek od przedsiębiorstw na rzecz PFRON. Wdrażanie Polskiego Ładu wprowadzi zamęt a także doprowadzi do likwidacji wielu przedsiębiorstw bez względu na ich wielkość. W wyniku pandemii oraz innych problemów, związanych z ochroną zdrowia i związaną z tym ogólną atmosferą społeczną, wiele osób bez względu na wiek, podupada na zdrowiu. W konsekwencji coraz liczniejsza część społeczeństwa zaczyna cierpieć na choroby przewlekłe, które niestety prowadzą człowieka do orzeczonej niepełnosprawności. Ponadto należy pamiętać, że forma zdalnego nauczania, praktycznie wyklucza

a na pewno utrudnia przyuczanie osób z niepełnosprawnościami do zawodu. Istnieje konieczność wypracowania rozwiązań adekwatnych.

Konkluzja:

Oczekuje się, że MRiPS ze szczególną wnikliwością przeanalizuje postulaty środowiska osób niepełnosprawnych, nie tylko te, przykładowo przedstawione powyżej.

Kontakt dla mediów:

Mirosław Kasprzak
Rzecznik BCC

 608 529 504

 miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwajowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>